

Kontinental '25

Op zoek naar zelfkastijding

Nadat een man die gerechtsdeurwaarder Orsolya op straat moet zetten zelfmoord pleegt, dwaalt zij met haar schuldgevoel door Cluj. Opnieuw fileert Radu Jude messcherp het absurdisme van ons doorgeslagen kapitalisme.

“Ik zie geen reden u te arresteren, hoe groot uw behoefte aan zelfkastijding ook is”, krijgt Orsolya van een rechercheur te horen na ‘het incident’. En dus zoekt ze bij allerlei andere mensen naar uitlaatkleppen voor haar schuldgevoel.

Dat ‘incident’ vormt de tweede scène van Radu Jude’s *Kontinental '25*, winnaar van de prijs voor beste scenario op het filmfestival van Berlijn. Gerechtsdeurwaarder Orsolya moet een gokverslaafde alcoholist, die we in de openingsscène vloekend en tierend door de stad zien scharrelen, uit zijn woning zetten. Terwijl Orsolya en een handvol politieagenten buiten wachten tot de kerel zijn schamele bezittingen heeft gepakt, pleegt hij binnen zelfmoord. Vandaar haar schuldgevoel. Ook al blijft iedereen herhalen dat haar “juridisch niets te verwijten valt”.

Juridisch misschien niet, maar moreel dan? Of zijn we allemaal zo stevig in de greep van een systeem dat ons medeplichtig maakt aan uitbuiting dat we die vraag liever terzijde schuiven?

Laat het maar aan de Roemeense filmmaker Radu Jude over om ons daarmee te confronteren. Als geen ander weet hij de malaise van ons hyperkapitalistische heden te vatten in films die toch voelen als lichtvoetige zomerkost. Hij slaagt erin ons te laten

lachen om een realiteit die inmiddels zo absurd is dat er geen satire meer tegenop lijkt te kunnen, en ons zo aan het denken te zetten over de machine waarin wij slechts radertjes zijn.

In dit geval onder meer via een scherp oog voor de openbare ruimte, en hoe die wordt opgeslokt door nikszeggende nieuwbouw met steeds meer afgesloten privéterrein.

Waarbij niet onbelangrijk is dat de film zich afspeelt in Cluj, de hoofdstad van Transsylvanië, een gebied dat door Roemenië werd ingepikt van Hongarije – Orsolya stamt, net als Eszter Tompa die haar speelt, uit de Hongaarse minderheid in Roemenië.

Jude filmde Continental '25 op iPhones en doet niet al te veel moeite dat te verhullen; actualiteit was duidelijk belangrijker dan esthetiek. “Vastgoedontwikkelaars zijn de baas in Roemenië”, zegt Orsolya op een gegeven moment. “Boeven zijn het. En ik moet ze verdedigen.” Zo zit iedereen – in de film, in Roemenië, in Europa – gevangen in een systeem van uitbuiting waar ze het misschien niet mee eens zijn, maar waar we toch aan mee blijven werken.